

POBYT I PRACA W POLSCE W ŚWIETLE USTAWY O POMOCY OBYWATELOM UKRAINY W ZWIĄZKU Z KONFLIKTEM ZBROJNYM NA TERYTORIUM TEGO PAŃSTWA ORAZ DECYZJI RADY UNII EUROPEJSKIEJ

Decyzją wykonawczą Rady Unii Europejskiej 2022/382 z dnia 4 marca 2022 r. wprowadzona została ochrona tymczasowa dla osób dotkniętych wojną w Ukrainie (dalej jako: „Decyzja Rady”). Ponadto w dniu 12 marca 2022 r. weszła w życie ustawa o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (dalej jako: „Ustawa”). Poniżej przedstawiamy podsumowanie aktualnych zasad wjazdu, pobytu i pracy w Polsce obywateli Ukrainy i innych państw w świetle Ustawy oraz Decyzji Rady.

I.LEGALIZACJA POBYTU

Ustawa określa szczególne zasady zalegalizowania pobytu obywateli Ukrainy, którzy:

- przybyli na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej bezpośrednio z terytorium Ukrainy w związku z działaniami wojennymi prowadzonymi na terytorium tego państwa;
- obywateli Ukrainy posiadających Kartę Polaka, którzy wraz z najbliższą rodziną z powodu tych działań wojennych przybyli na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
w okresie od dnia 24 lutego 2022 r.

Pobyt obywatela Ukrainy uważa się za legalny w okresie 18 miesięcy licząc od dnia 24 lutego 2022 r. (tzn. do 24.08.2023 r.).

Te regulacje nie dotyczą obywateli Ukrainy posiadających zezwolenie na pobyt czasowy/stały/rezydenta długoterminowego UE, status uchodźcy, ochronę uzupełniającą, zgodę na pobyt tolerowany na terytorium Polski.

Wyjazd obywatela Ukrainy z Polski na okres powyżej 1 miesiąca pozbawia go podstawy do legalnego pobytu na podstawie Ustawy.

Po upływie 9 miesięcy od dnia 24 lutego 2022 r. (tzn. w dniu 25 listopada 2022 r.) obywatel Ukrainy przebywający w Polsce na podstawie Ustawy może złożyć wniosek o zezwolenie na pobyt czasowy. Zezwolenie zostanie wydane jednorazowo na okres 3 lat. Po uzyskaniu ww. zezwolenia nie jest wymagane posiadanie zezwolenia na pracę przez obywatela Ukrainy.

Osoba, która przekroczyła granicę Polski z Ukrainą po dniu 24 lutego 2022 r., ale nie ma stempla w paszporcie ani innego dokumentu potwierdzającego wjazd do Polski, powinna udać się do najbliższego urzędu gminy lub miasta, aby zarejestrować swój wjazd w terminie 60 dni od dnia wjazdu do Polski.

II.NADANIE NUMERU PESEL

Numer PESEL jest nadawany na wniosek w urzędzie gminy właściwym dla miejsca zamieszkania obywatela Ukrainy. Należy udać się osobiście do urzędu gminy/miasta w terminie 60 dni od dnia wjazdu do Polski wraz z dokumentem tożsamości (nawet przeterminowanym) i fotografią 35 mm x 45 mm. W razie braku jakichkolwiek dokumentów składa się oświadczenie o danych osobowych pod rygorem odpowiedzialności karnej.

Wypełniając pole telefonu komórkowego oraz adresu poczty elektronicznej oraz wyrażając zgodę na wprowadzenie tych danych do rejestru można założyć i automatycznie potwierdzić Profil Zaufany, który pozwala korzystać z wielu usług urzędowych.

III.ZATRUDNIENIE OBYWATELI UKRAINY

Obywatel Ukrainy legalnie przybywający w Polsce przez cały okres legalnego pobytu w Polsce (bez względu na podstawę takiego pobytu) może legalnie pracować w Polsce. Nie musi uzyskiwać żadnych dodatkowych zgód ani zezwoleń. Takich zgód ani zezwoleń nie musi także uzyskiwać pracodawca w Polsce.

Pracodawca zatrudniający obywatela Ukrainy musi jednak powiadomić powiatowy urząd pracy właściwy ze względu na siedzibę/miejsce zamieszkania podmiotu powierzającego wykonywanie pracy w terminie 14 dni od dnia podjęcia pracy przez obywatela Ukrainy. Powiadomienie składa się za pośrednictwem portalu praca.gov.pl.

W treści powiadomienia należy wskazać m.in. dane podmiotu powierzającego wykonywanie pracy, dane osobowe obywatela Ukrainy, rodzaj umowy będącej podstawą zatrudnienia obywatela Ukrainy (umowa o pracę, umowy cywilnoprawne), stanowisko lub rodzaj wykonywanej pracy, miejsce wykonywanej pracy.

IV.PROWADZENIE DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ PRZEZ OBYWATELI UKRAINY

Każdy obywatel Ukrainy, który legalnie przebywa na terytorium Polski, może także podejmować i wykonywać działalność gospodarczą na terytorium Polski na takich samych zasadach, jak obywatele polscy. Jedynym warunkiem jest posiadanie numeru PESEL.

Istnieje możliwość rejestracji działalności gospodarczej za pośrednictwem portalu biznes.gov.pl (jest wymagany Profil Zaufany).

V.OCHRONA TYMCZASOWA (EUROPEJSKA)

Decyzją wykonawczą Rady Unii Europejskiej 2022/382 z 4 marca 2022 r. wprowadzona została ochrona tymczasowa dla osób dotkniętych wojną w Ukrainie.

Ochrona tymczasowa przysługuje osobom, które opuściły Ukrainę (nie ma wymogu wjazdu do Polski bezpośrednio z Ukrainy) 24 lutego 2022 r. lub później i są:

- 1.obywatelem Ukrainy, który mieszkał w Ukrainie przed 24 lutego 2022 r.,
- 2.obywatelem innego państwa, który przed 24 lutego 2022 r. korzystał z ochrony
3. międzynarodowej lub równoważnej ochrony krajowej w Ukrainie,
- 4.obywatelem innego państwa, który przed 24 lutego 2022 r. przebywał w Ukrainie na podstawie zezwolenia na pobyt stały i nie może powrócić do państwa swojego pochodzenia ze względu na grożące tam niebezpieczeństwo,
- 5.członkiem rodziny (małżonek, dziecko, inny krewny lub partner zamieszkujący razem i będący całkowicie lub częściowo na utrzymaniu) którejkolwiek z wyżej wymienionych kategorii osób.

Żeby skorzystać z ochrony tymczasowej w Polsce, należy wystąpić do Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców o wydanie zaświadczenia (bezpłatnie).

W Polsce ochrona tymczasowa przysługuje co do zasady przez rok od dnia wydania Decyzji Rady UE 2022/382 z dnia 4 marca 2022 r. Jeśli stan zagrożenia nie ustąpi przez ten czas, okres ten będzie mógł zostać przedłużony przez Radę UE na dalsze okresy (o 6 miesięcy, jednak nie więcej niż dwa razy).

Ochrona tymczasowa daje prawo do pobytu (obecnie przez okres roku) i pracy w Polsce (a także prowadzenia działalności gospodarczej) bez zezwoleń.

DODATKOWE INFORMACJE: https://www.gov.pl/web/udsc/weszla-w-zycie-ustawa-o-pomocy-obywatelom-ukrainy-w-zwiazku-z-konfliktem-zbrojnym-na-terytorium-tego-panstwa#xd_co_f=YTU1MTU2OWYtMzI1OS00NDk3LTK3ODAtNzIIN2YONjM5OTJI-